

Oksapmin

Nicole Hedblom, Hampus Lane, Åke Wettergren

Oksapmin är ett trans-nya guineanskt språk som talas av ungefär 8000 personer på Nya Guinea. De räknar på olika kroppsdelar. Nedan följer ett antal aritmetiska likheter på oksapmin. Teknet ə är en vokal, ett så kallat schwa:

1. $\text{tipun} + \text{ləwatipun} = 3$
2. $\text{bumlip} \cdot \text{xətət} = 15$
3. $\text{xədəp} + \text{gwel} = 17$
4. $\text{tuwət} + \text{tuwət tən} = \text{nat} + \text{nat tən} = 28$
5. $\text{bes tən} - \text{nat tən} = 5$
6. $\text{armun} + \text{kat} = 18$
7. $\text{ləwatipun} \cdot \text{kat} = \text{armun tən}$
8. $\text{ləwatipun} + \text{kin} = \text{kin tən}$
9. $\text{xətət} + \text{tuwət} = \text{lum}$
10. $\text{lum} \cdot \text{ləwatipun} = \text{bes} + \text{bes tən}$
11. $\text{xətlip} < \text{xətət}$

a) Para ihop kroppsdelarna nedan med sina översättningar till oksapmin:

Armbåge, Axel, Handled, Långfinger, Näsa, Pekfinger, Öga
armun, bumlip, kat, kin,ləwatipun, lum, xədəp

b) Skriv räkneorden för 1 till 22 på oksapmin.

Med de regler ni har upptäckt hittills kan likheten nedas tyckas vara inkorrekt. Men faktum är att den också stämmer!

12. $\text{tipun tən} + \text{tipun} = \text{ləwatipun tən}$

c) Skriv så många fler räkneord du kan lista ut på oksapmin.

0,5 per rätt svar
Armbåge – armun
Axel – kat
Handled – xedep
Långfinger – bumlip
Näsa – lum
Pekfinger – lewatipun
Öga – kin

tipun- tumme – 1
lewatipun - pekfinger – 2
bumlip - långfinger – 3
xetlip - ringfinger – 4
xetxet - lillfinger – 5
xedep - handled – 6
bes - underarm – 7
armun - armbåge – 8
tuwet - överarm – 9
kat - axel – 10
gwel - sidan av nacken – 11
nat - öra – 12
kin - öga – 13
lum - näsa – 14
kin ten - öga 2 – 15
nat ten - öra 2 – 16
gwel ten - nacke 2 – 17
kat ten - axel 2 – 18
tuwet ten - överarm – 19
armun ten - armbåge 2 – 20
bes ten - underarm 2 – 21
xedep ten - handled 2 – 22
tipun ten - tumme 2 – 23
lewatipun ten - pekfinger 2 – 24
bumlip ten - långfinger 2 – 25
xetlip ten - ringfinger 2 – 26
xetxet ten - lillfinger 2 – 27

Högvalyrianska

Hampus Lane, Åke Wettergen

Högvalyrianska är ett konstruerat språk som skapades av David J. Peterson för TV-serien *Game of Thrones*, filmatiseringen av George R.R. Martins bokserie *A Song of Ice and Fire*. Det har än så länge inga modersmålstalare :(Tecknet ˘ markerar lång vokal. *ñ* är en konsonant, så kallad palatal nasal. Nedan ges några meningar på högvalyrianska och deras svenska översättningar:

1. <i>Valar morghūlis.</i>	Alla män dör.
2. <i>Valari sēni.</i>	Vi dödar alla män.
3. <i>Muñun riñi issi.</i>	Några mödrar är döttrar.
4. <i>Zokli sōne jaelzi.</i>	Vargar vill ha snö.
5. <i>Morghūljan.</i>	Jag dör.
6. <i>Vali sēnā.</i>	Du dödar män.
7. <i>Zoklo sōne jaelāt.</i>	Ni vill ha vargens snö.
8. <i>Zokla muñaro riñari sēnas.</i>	Vargen dödar föräldrarnas (alla) barn.
9. <i>Zokluni jaeli.</i>	Vi vill ha en vargflock.
10. <i>Riña jēdari epas.</i>	Dottern ber om ett år.
11. <i>Jēdar riñi sēnis.</i>	Året dödar döttrar.
12. <i>Muña sōnuni jaelza.</i>	Modern vill ha lite snö.
13. <i>Riñun valoti zokle epis.</i>	Några döttrar ber om männens varg.
14. <i>Zoklo muña morgūljas.</i>	Vargens mor dör.

(a) Översätt till svenska: 14p. 2p. per uppgift, -1 per fel

15. *Vala riñari sēnas* – Mannen dödar barnen
16. *Muñi valuni sēnis* – Mödrarna dödar några män
17. *Zokluno sōne jaelan* – Jag vill ha (en) vargflock(ens) snö
18. *Sōnar jēde issi* – vinter är en årstid

(b) Översätt till högvalyrianska:

19. Du dör. – *morghūljā*
20. Döttrarna vill ha vargar. – *riñi zoklī jaelzi*
21. Alla Männens (alla) barn ber om vargarnas snö. – *valaro riñar zokloti sōne epis*

Matsés

Hampus Lane, Åke Wettergren

Matsés är ett panoanskt språk som talas av 2200 människor i Peru och Brasilien. Nedan följer ett antal meningar på matsés och deras översättningar till svenska.

1.	<i>kwírín</i>	Att sjunga
2.	<i>kwírín</i>	Att klaga på
3.	<i>tsúwapánodác</i>	Hen kommer kanske värma mig
4.	<i>tsúwápanódac</i>	Hen kommer kanske missa mig
5.	<i>bişónkjan</i>	Börja prata lite grann
6.	<i>onképanódac</i>	Hen kommer kanske att prata med mig
7.	<i>uşkásmajndá</i>	Var inte vaken!
8.	<i>májsed</i>	Besöka huvudet
9.	<i>pójsedénda</i>	Besök inte magen!
10.	<i>tsjúşkasmá</i>	Rumpan är vaken
11.	<i>pówşkasmáwnda</i>	Magen var vaken för länge sen
12.	<i>tádan</i>	Att börja glidflyga
13.	<i>tsúwan</i>	Börja värma
14.	<i>otádendá</i>	Fastna inte!
15.	<i>masé</i>	Genomborra huvudet
16.	<i>cwisjónda</i>	Genomborra känen för länge sen

a) Översätt följande meningar till svenska. Om det finns flera möjliga översättningar, skriv alla:
8p. 4*2. 1 poängs avdrag för varje fel på första halvan.

17. *biştfúwa* – Värma lite grann/Missa lite grann
18. *isédpanódac* – Hen kommer kanske besöka mig
19. *potád* – Glidflyga magen
20. *pótad* – Fastna med magen

b) Översätt följande meningar till matsés. Om ordet på matsés har en ytterligare betydelse på svenska, ange den 10p. Fördelat 2 på morfem, 4 på fonem, 4 på betoning. -0.75p per fel morfem, -3p per fonem fel, -3p per betoning fel:

-
21. Sjunga lite grann – *bişkwírín*
  22. Fastna med käken – *cwjótad*
  23. Huvudet är vaket – *máwşkasmá*

Maori

Maoritz Larsson

Maori (också stavat maaori eller māori) är ett polynesiskt språk som talas av ursprungsbefolkningen på Nya Zeeland, och är besläktat med bland annat hawaiiiska och på längre håll även malagassiska, som talas på Madagaskar. Det används till viss grad av över 150 000 personer, varav 50 000 med goda kunskaper. Nedan följer ett antal meningar på maori, samt deras översättningar till svenska, dock i en annan ordning!

1. <i>I inumia te wai e ia.</i>	a. De sprang.
2. <i>I inu ia i te kapu wai.</i>	b. Hata har skurit köttet.
3. <i>I oma raatou.</i>	c. Havet är fortfarande stilla.
4. <i>I patu a Rewi i te kurii.</i>	d. Hen drack en kopp vatten.
5. <i>I patua te kurii e Rewi.</i>	e. Hen har sprungit.
6. <i>Kei te hii ika tonu a Tane.</i>	f. Hunden slogs av Rewi.
7. <i>Kei te kai te kurii i raro i te teepu.</i>	g. Hunden springer (in) under stolen.
8. <i>Kei te marino tonu te moana.</i>	h. Hunden äter under bordet.
9. <i>Kei te oma te kurii ki raro i te tuuru.</i>	i. Hästarna har tagits till marknaden.
10. <i>Kei te patu te tama i te taramu.</i>	j. Pojken slår på trumman.
11. <i>Kua mauria ngaa hooiho ki te maakete.</i>	k. Rewi slog hunden.
12. <i>Kua oma ia.</i>	l. Tane fiskar fortfarande.
13. <i>Kua tapahi a Hata i te miiti.</i>	m. Vattnet dracks av henom.

a) Para ihop de maoriska meningarna med sina korrekta översättningar.

b) Nedan ges ytterligare några meningar på maori. Översätt dem till svenska!

14. *Kua hii ika raatou i te moana.*
15. *I kainga te ika e te kurii.*
16. *Kei te mau raatou i ngaa kapu ki te teepu.*
17. *Kei te oma tonu ngaa kurii.*
18. *Kua patu te tama i a ia.*

c) Översätt till maori. Till din hjälp får du *kura* - skola, *kereruu* - duva och *arawhiti* - bro

19. Hunden är lugn.
20. Rewi bar henom till pallen.
21. Fiskarna har ätits av Tane.
22. Hen sprang till skolan.
23. Duvorna äter henom under bron.

3p. -0.5 per fel.

1. m
2. d
3. a
4. k
5. f
6. l
7. h
8. c
9. g
10. j
11. i
12. e
13. b

5p. 1p. på varje. -0.5 för varje fel.

14. De har fiskat vid havet.
15. Fisken åts av hunden.
16. De bär kopparna till bordet.
17. Hundarna springer fortfarande.
18. Pojken har slagit henom.

7.5 1.5p. på varje. -1 per fel.

19. Kei te marino te kurii.
20. I mau a Rewi i a ia ki te tuuru.
21. Kua kainga ngaa ika e Tane.
22. I oma ia ki te kura.
23. Kei te kai ngaa kereruu i a ia i raro i te arawhiti.